

Talousarvion prosessikuvaus, Työllisyyspalvelut

Tilannekuva

1. Työllisyyden kehittyminen

Näkymä vuodelle 2026 maailmantaloudessa on edelleen epävarma. Suhdanteissa näkyy kuitenkin merkkejä lievästä elpymisestä: Euroopan keskuspankki on aloittanut ohjauskorkojen keventämisen inflaation hidastuessa, mikä tukee investointeja ja kulutusta. Suomen talouskasvun ennustetaan vahvistuvan maltillisesti, mutta jäävän edelleen alle pitkän aikavälin keskiarvojen. Julkinen talous pysyy alijäämäisenä, ja työttömyyden lasku on hidasta.

Porin seudulla taloustilanne on kaksijakoinen. Työttömyys on noussut ja ylittää Satakunnan keskiarvon, mutta alueen vientivetoinen elinkeinoelämä osoittaa elpymisen merkkejä. Työmarkkinoilla vuoden 2025 alkupuoliskolla korostuvat sekä työttömyyden kasvu että avointen työpaikkojen väheneminen, mikä heijastaa yleistä taloudellista epävarmuutta. Rakenteellinen kohtaanto-ongelma ei ole poistunut, mutta työvoimapula ei ole tällä hetkellä alueen keskeisin työmarkkinaongelma. Osaavan työvoiman saatavuus uhkaa muodostua yritysten kasvun esteeksi, ellei yritysten valmiuksia kansainväliseen rekrytointiin saada vahvistettua eläköityvän työvoiman korvaamiseksi.

Alle on kerätty taulukkomuotoon keskeisiä tunnuslukuja erikseen Porin sekä koko työllisyysalueen osalta. Luvut ovat keskiarvolukuja ja vuodelta 2025 kerättynä kesäkuun loppuun mennessä ja viime vuodelta koko vuoden keskiarvolukuna. Nähtävissä on työttömyysasteen nousua ja sen sisällä sekä nuorten että yli 55-vuotiaiden työttömyysluvut ovat kasvaneet, samoin kuin pitkäaikaistyöttömyys. Työnhakija-asiakkaita on tämän vuoden puolella ollut myös hieman vähemmän työllistymistä edistävässä palveluissa kuin mitä oli vuonna 2024. Porissa palveluissa on ollut keskiarvoisesti 21,8 % työttömistä työnhakijoista (vuonna 2024: 26,7 %) ja koko alueella muutos on samaa luokkaa. Palvelussa olevien väheneminen heijastaa palkkatukilain muutoksia ja tuella työllistämisen vähenemistä sekä hyvinvointialueen kuntouttavan työtoiminnan asiakasmäärien vähenemistä. Alkuvuonna vaikutusta oli varmasti myös uuden työllisyysalueen käynnistysvaiheella ja sen mukanaan tuomalla hetkellisellä tyhjäkäynnillä, mutta palveluprosessien hidastuminen ei ollut merkittävää.

PORI	keskiarvo 2025	keskiarvo 2024
Työttömyysprosentti	14 %	12,60 %
Työttömien määrä (keskiarvo)	5390	4839
Alle 30v. työnhakijat	1364	1200
Yli 55v. Työnhakijat	1427	1312
Pitkäaikaistyöttömät	1775	1562
Vieraskieliset	528	477
Avoimet työpaikat	1219	1027

SATAKUNNAN TYÖLLISYYSALUE	keskiarvo 2025	keskiarvo 2024
Työttömyysprosentti	12,8	11,4
Työttömien määrä (keskiarvo)	7863	7014
Alle 30v. työnhakijat	1847	1604
Yli 55v. Työnhakijat	2236	2016
Pitkäaikaistyöttömät	2529	2152
Vieraskieliset	730	684
Avoimet työpaikat	1835	2350

2. Porin kaupungin työllisyyspalvelut

Työllisyysuudistuksen yhteydessä työllisyyspalveluita säätelevä lainsäädäntö pysyi muutoin ennallaan, mutta palkkatukilainsäädäntö muuttui. Palkkatuen käyttö kunnissa ja hyvinvointivointialueilla kiellettiin syksystä 2024 alkaen, minkä seurauksena palkkatukea leikattiin valtionosuuksista. Lisäksi työttömyysturvan rahoitusmallin muutos poisti kunnalta kannustimen työnhakijoiden aktivoimiseen esim. työpajatoimintaan. Tästä syystä kaupunki on vuosien 2024 ja 2025 aikana ajanut alas aikuisten työpajatoiminnot. Jäljellä ovat sivistystoimelle siirtyneet nuorten työpajat, joiden toimintaan saadaan OKM:n rahoitusta. Porissa vuosia toiminut työllistämisen malli, jossa työnhakija-asiakkaita aktivoitiin ja palkattiin toimialoille palkkatuella ja tuettiin työllistymistä kuntalisällä, tuli lakimuutosten myötä tiensä päähän. Työllistäminen ei ole kannattavaa, koska palkkatukityö ei kerrytä työnhakijan työssäoloa, eikä poista ns. kunnan maksuosuuslistalta.

Kaikkiaan noin 144 porilaista sai jatkaa vuonna 2024 alkaneita työllistymisjaksojaan vielä vuoden 2025 puolella. Lisäksi 25 ns. velvoitetyöllistettyä jatkoi eripituisia jaksoja vuoden 2025 puolella. Tämän vuoden puolella on aloitettu velvoitetyöjakso kuuden henkilön kohdalla. Näihin kunnalla on edelleen velvoite, vaikkei palkkatukea valtiolta olekaan enää saatavilla. Velvoitetyöllistäminen ei ole lakisääteinen tehtävä enää niiden osalta, joilla velvoiteoikeus ei ole täytynyt ennen 2.9.2024. Joitakin ns. vanhoja velvoitteita voi ulottua myös vuoden 2026 puolelle.

Työpolku-rahoitusmalli otettiin Porin kaupungissa kokeiluun vuodelle 2025. Yhdistyskenttä on tärkeä kumppani ja kumppaniyhdistykset ovat tarjonneet täydennystä kaupungin ja työllisyysalueen omille työllistämistoimille. Palkkatukilainsäädännön muuttuessa tuli kaupungille kannattavammaksi työllistää tai tukea työllistämistä ilman palkkatukea, jotta työntekijän työssäoloa kertyisi ja ns. sakkomaksut vähenisivät. Työpolku-rahoitus kattaa osa-aikatyön palkkauskustannukset määräaikaisen, lyhyen työsuhteen ajalta. Asiakkaat ohjataan työllisyysalueelta ja painopiste on ollut nuorissa sekä vieraskielisissä ja työsuhteen tavoite on ollut tarjota mahdollisuus työntekoon ja työelämävalmiuksien kohentamiseen, jos muut palvelut eivät ole soveltuvia. Määräraha on 100 000 €/vuosi ja sillä on pystytty tarjoamaan 1–6 kk pituinen työsuhte 21 porilaisille. Työpolku-rahoitusta voidaan myöntää vain kumppaniyhdistyksille eli SPR:n Kontille, Porin seudun työttömille, Satakunnan monikulttuuriyhdistykselle tai Satakunnan hyvinvointi- ja kulttuuriyhdistystentuki ry:lle. Tässä vaiheessa vuotta pilotin tulokset eivät ole vielä valmiit, mutta näyttäisi siltä, että tavoitteena olleita jatkopolkuja työsuhteeseen avoimille työmarkkinoille on 5–6. Sen lisäksi positiivisia tuloksia ovat myös jatkopolut tutkintotavoitteeseen koulutukseen. Palaute Työpolku-rahoituksesta on ollut sekä asiakkaiden että yhdistysten suunnalta positiivista. Yhdistyskenttä on toivonut rahoitukselle jatkoa vuodelle 2026.

Porin kaupungin kesätyötuet

Kesätyöpaikkatuen määräraha vuodelle 2025 on 350 000 euroa ja se sisältää työnantajille myönnettävän kesätyöpaikkatuen, 9.luokkalaisten kesätyösetelit sekä projektin kesäyrittäjyyden tukemisesta yhdessä Oppimo Oy:n kanssa. Kesäkuun loppuun mennessä kesätyötukea oli myönnetty 754 nuorelle. Kesäyrittäjiä oli projektissa 15 nuorta. Vuonna 2026 on tarkoitus edelleen jatkaa kesäyrittäjyyden tukemista ja kesätyötuen toimintamallin kehittämistä. Kesätyöllistämisen tukeminen ei ainakaan vielä ensi vuonna ole osa työllisyysalueen palveluita, vaan säilyy kunnan omana palveluna. Vuoden 2025 alusta alkaen työllisyyspalvelut ei enää ole hallinnoinut Porin kaupungin sisäistä kesätyöllistämistä, vaan siihen käytetty määräraha jaettiin toimialoille itselleen.

Työpajatoiminta

Syksyllä 2024 käytiin yt-menettely koskien työllisyyspalveluiden työpajojen toiminnan muutoksia 1.1.2025 alkaen ja sen lopputulemana ns. aikuisten työpajatoiminta lopetettiin Porin kaupungilla. Vuonna 2025 elinvoima- ja ympäristötoimialalla ei ole ollut enää muuta työpajatoimintaa kuin Varaosapankki. Sen toiminta ajettiin alas kevään aikana ja viimeinen aukiolopäivä oli 30.6.2025. Elinvoima- ja ympäristötoimialan työpajojen hoitamia tehtäviä siirrettiin vuodenvaihteessa tekniselle toimialalle (esim. luontoreitit) ja osa tehtävistä lopetettiin kokonaan. Elinvoima- ja ympäristötoimialan henkilöstö siirrettiin yt-neuvottelujen tuloksena sivistystoimialalle ja tekniselle toimialalle. Lisäksi vuoden 2025 puolella yksi henkilö eläköityi ja kaksi henkilöä irtisanottiin tuotannollisista ja taloudellisista syistä.

Vuonna 2026 työpajatoiminta ei enää näy elinvoima- ja ympäristötoimialalla edes toiminnan ja talouden häntinä. Tulevaisuutta ajatellen tulee pitää mielessä, että valtioneuvosto tehnee vuoden 2026 aikana esityksen uudesta lainsäädännöstä kuntoutuuttavaan työtoimintaan liittyen. Kunnille tai työllisyysalueille palautuisi vastuu työtoiminnan järjestämisestä vuoden 2027 alusta alkaen.

Työttömyysetuusmenot

Uutta on 2025 alusta voimaan tullut laajennettu kustannusvastuu työttömyysturvan, työmarkkinatuen sekä ansiosidonnaisen työttömyysturvan perusosasta. Lainsäädäntöä on muutettu siten, että ns. sakkomaksuihin ei voi kunta vaikuttaa aktivoimalla työnhakijoita palveluihin kuten aiemmin. Kunta joutuu maksamaan osuutta työnhakijan työttömyysturvasta jo 100 työttömyyspäivän jälkeen ja maksuosuuksista välttyy vain työttömän työnhakijan työllistyessä ilman palkkatukea tai mikäli hänen osaltaan päädytään johonkin toiseen sosiaaliturvaratkaisuun.

Kun vuonna 2024 Porin kaupunki maksoi työmarkkinatuen kuntaosuutta eli ns. sakkomaksua n. 6,6 M€, saattavat nämä kustannukset 2025 nousta jopa yli 12 miljoonaan euroon. Tämä on riskitekijä, joka johtuu kustannusvastuun laajenemisesta sekä heikentyneestä työllisyyskehityksestä ja pitkäaikaistyöttömyyden kasvusta. Valtion tähän lisäämä rahoitus ei riitä kattamaan työttömyysturvasta aiheutuvia kustannuksia, joten erotus jää Porin kaupungin kustannettavaksi.

3. Satakunnan työllisyysalue

Toimialan suurin muutos vuoden 2025 alusta alkaen oli työllisyysuudistus, jossa valtion TE-toimistot lakkautettiin ja siirrettiin kuntien vastuulle. Porin alueelle syntyi 11 kunnan muodostama Satakunnan työllisyysalue, jossa vastuukuntana toimii Porin kaupunki. Muut kunnat ovat Kokemäki, Harjavalta, Nakkila, Ulvila, Merikarvia, Pomarkku, Siikainen, Karvia, Kankaanpää ja Jämijärvi. Toimintaa johtaa ja alueen työvoimaviranomaisena toimii elinvoima- ja ympäristölautakunnan alainen Satakunnan työllisyysalueen jaosto, jossa on vähintään yksi edustaja kustakin työllisyysalueen kunnasta. Satakunnan työllisyysalue sijoittuu organisatorisesti kasvu- ja työllisyyspalvelut -yksikköön. Työllisyysalueen henkilökunnan pääosan muodostaa liikkeen luovutuksella Satakunnan TE-toimistosta Porin kaupungin palvelukseen siirtyneet virkailijat. Liikkeenluovutuksella piti siirtyä 128 virkaa, mutta siirtyviä virkoja oli lopulta 125 ja niistäkin osa

jäi avoimeksi irtisanoutumisten vuoksi. Lisäksi kaupungin kuntakokeilussa olleita henkilöitä ei siirretty työllisyysalueen organisaatioon. Kokonaishenkilöstömäärä jäi noin 10 htv:tä pienemmäksi kuin oli suunniteltu. Tämä on haastanut toiminnan käynnistämistä ja resurssien allokointia toimintayksiköiden välillä.

Kiinteitä, kokoaikaisesti avoinna olevia toimipisteitä on Porissa, Harjavallassa ja Kankaanpäässä. Porissa toimipisteet ovat ns. yhteisvirastoissa valtion toimijoiden kanssa, toinen on Leijonassa ja toinen Kelan kanssa Palojoenkulmassa. Lisäksi muissa kunnissa asiakkaita vastaanotetaan ns. asiointipisteissä, jotka ovat avoinna ajanvarauksella sovitun aikataulun mukaan. Työllisyysalue palvelee säännöllisesti myös Porin Ohjaamolla ja tarvittaessa muiden kuntien nuorten palvelupisteissä. Lisäksi asiakkaita tavataan hyvinvointialueen palvelupisteissä.

Lisäksi työllisyysalueen nuorten palveluissa on käytössä ”Nopsa”-etäpäivystyspalvelu, jota kautta palveluun rekisteröityneet verkostokumppanit saavat yhteyden myös asiakkaansa kanssa. Maahanmuuttajien palveluun liittyvää yhteistyötä tehdään International House –palvelujen kanssa Porissa ja Kankaanpäässä. Porin International Housen toiminta kattaa lähes kaikki Satakunnan työllisyysalueen kunnat. Asiantuntijoiden työ on liikkuvaa ja edellyttää huolellista organisointia ja sopimista sekä työturvallisuuden ja oman työn johtamisen huomioimista. Matkustuskustannukset ovat suuret.

Talous

Talousarvioesityksessä on tarkennuksia kustannusten muodostumiseen verrattuna vuoteen 2025. Tarkempaa suunnittelua on voitu tehdä, kun käytössä on ollut kuluvan vuoden toteumaraportit ja samalla parempi kuva varsinaisesta palvelutuotannon käytännön järjestämisestä. Talousarvioesitys laadittu oletuksella, että käytettävissä olevat taloudelliset resurssit pysyvät muuttumattomina verrattuna vuoteen 2025. Tämän vuoksi on jouduttu tekemään painotusmuutoksia talousarvion kustannuserien välillä.

Vuoden 2026 henkilöstökulut kasvavat sovittujen, melko mittavien palkankorotusten jälkeen noin 370 000 euroa. Ostopalveluiden sekä tarvikkeiden ja aineiden kustannusosuudet kasvavat, kun kuluvan vuoden toteumaluvut ovat osoittaneet kulueriä, joita ei osattu arvioida tai joista ei aiemmin ole ollut tietoa. Myös muita kulueriä on tarkennettu toteumien ja toiminnan muutosten perusteella. Käytännössä kasvaneet kustannukset on katettu vähentämällä avustuksiin ja koulutuksiin varattuja määrärahoja. Tehdyt painotusmuutokset eivät vaaranna tai heikennä työllisyysalueen sopimuskunnille tekemää palvelutuotantoa nykytasollaan.

Talousarvio on pyritty laatimaan mahdollisimman kustannusneutraaliksi.

Talousarviossa on varattu työllisyysalueelle rahoitusta 13,7 M€, jonka rahoituksesta sopimuskuntien osuus on 4,68 M€ ja Porin kaupungin osuus n. 9 M€ (noin $\frac{2}{3}$). Talousarvion loppusumma pysyy samana kuin vuonna 2025. Talousarvion pitäminen samalla tasolla perustuu siihen, että valtio korvaa osan työllisyysalueen kustannuksista kunnille siirtymäkaudella 2025–26 kustannustietoihin perustuvalla rahoituksella. Vuodesta 2027 lukien rahoitus siirtyy kokonaisuudessaan yleiseen valtionosuusrahoitukseen. Talousarviovuoden aikana etsitään uusi tapa määritellä ja jakaa toiminnan kustannukset vuonna 2027, jolloin mahdollisesti siirrytään aiheuttamisperusteiseen osakaskuntalaskutukseen. Laskentaperusteita ei vielä tiedetä, mutta todennäköisesti kustannusten jako määritellään kahdessa osassa, joista toinen perustuu kiinteisiin yhteisiin kustannuksiin ja toinen muuttuviin, joka perustuu kunkin kunnan käyttämiin osuuksiin palveluista.

Hallinto- ja tukipalvelut

Työllisyysalueen kehittämis- ja tukipalvelutiimille kuuluvat kehittämistehtävät sekä mm. palveluiden hankinta. Työllisyysalueen tulo Porin kaupungin organisaatioon lisäsi palveluhankintojen volyymia ja monipuolisuutta. Työvoimaviranomaisella eli työllisyysalueella on lakisääteinen velvoite mm. työvoimakoulutusten, koto-koulutusten ja työllistymistä edistävien valmennusten tarjoamiseen. Hankintoihin varattu resurssi, noin 1,5 miljoonaa euroa, on arvioitu TE-toimiston hankintabudjetin perusteella ja se tulee vuonna 2026 olemaan samaa luokkaa. Palvelu- ja koulutushankintojen määrä ja sisältö

arvioidaan vuosittain ja se vaihtelee työmarkkinatilanteen, alueellisen koulutustarpeen sekä työnhakijaprofiilien mukaisesti.

Elinkeino- ja työnvälityspalvelut

Elinkeinopalvelut

Elinkeinopalveluilla mahdollistetaan yritysten kasvua edistämällä osaavan työvoiman saatavuutta ja auttamalla soveltuvien kehittämispalveluiden löytämisessä. Lisäksi edistetään suunnitteilla olevien investointien toteutumista auttamalla yrityksiä löytämään tarvitsemaansa työvoimaa. Lisäksi edistetään suunnitteilla olevien teollisten investointien toteutumista auttamalla yrityksiä löytämään tarvitsemaansa työvoimaa. Työtä tehdään yhdessä alueen yrityspalveluverkoston kanssa. Vuoden 2025 aikana on tiivistetty yhteistyötä erityisesti työllisyysalueen kuntien elinkeinopalveluiden sekä alueella toimivan kehitysyhtiö Prizztech Oy:n kanssa. Lisäksi on suunniteltu yhteisiä palvelukonsepteja, valmisteltu yritysasiakkuuksiin liittyvän asiakkuudenhallintajärjestelmän käyttöönottoa ja käynnistetty yhteistyö käytännön tasolla.

Uusien yritysten perustamisen tueksi on luotu yhteistyömallit Uusyrityskeskus Enter Satakunnan ja Kankaanpään kaupungin kanssa, jotka tarjoavat yrityksen perustamisneuvontaa Satakunnan työllisyysalueella. Taloudelliset resurssit ovat mahdollistaneet starttirahan myöntämisen aloittaville yrittäjille ja siihen varatut määrärahat ovat riittäneet vuodelle 2025. Sillä turvataan yrittäjän toimeentuloa yritystoiminnan alkuvaiheessa, kun yrityksen tulot ovat vielä vähäiset. Starttirahaan varataan riittävät määrärahat myös vuodelle 2026.

2026 elinkeinopalveluiden painopisteenä on yhteistyön tiivistäminen kuntien ja alueen yrityspalvelutoimijoiden kanssa. Yhteisten palvelumallien käyttöönotolla tehostetaan olemassa olevien resurssien käyttöä ja tarjotaan yrityksille vaikuttavampia kasvupalveluita.

Koulutuspalvelut

Koulutuspalveluilla vahvistetaan työnhakija-asiakkaiden osaamista vastaamaan työmarkkinoiden muuttuvia tarpeita ja turvataan osaavan työvoiman saatavuus työnantajille. Käytössä olevien taloudellisten resurssien pienenemisestä johtuen työvoimakoulutuksia ei ole ollut mahdollista hankkia vuonna 2025 ostopalveluna. Tämä on vähentänyt tarjolla olevien työvoimakoulutusten määrää. Valtio-osuusrahoitteisilla koulutuksilla on kuitenkin pystytty toteuttamaan mm. yrittäjäyyskoulutuksia, joita on aiemmin hankittu ostopalveluna. Yhdessä työnantajien kanssa järjestettäville yhteishankintakoulutuksille ei ole ollut alkuvuoden aikana kysyntää heikosta taloustilanteesta johtuen.

Vuoden 2025 aikana on uudistettu työvoimakoulutusten suunnitteluprosessia yhdessä koulutuksen järjestäjien ja elinkeinoelämän kanssa. Lisäksi on toteutettu tekoälyn hyödyntämiseen keskittyvä kehittämispilotti, jonka tavoitteena on vahvistaa yritys- ja työnantajälähtöisen datan käyttöä työvoimakoulutusten valmistelussa.

Vuonna 2026 koulutuspalveluita kehitetään vastaamaan entistä paremmin elinkeinoelämän tarpeisiin ja työmarkkinatilanteessa tapahtuviin muutoksiin. Tämä tarkoittaa mm. siirtymistä entistä joustavampiin työvoimakoulutuksen malleihin ja uusien koulutuspalvelujen pilotointia. Odotuksissa on, että alueella käynnistyy teollisia investointeja, joiden myötä työvoiman kysyntä kasvaa merkittävästi useilla eri aloilla (mm. rakentaminen, logistiikka ja prosessiteollisuus). Osaamistarpeiden ennakointi sekä yhteistyön tiivistäminen elinkeinoelämän ja koulutuksen järjestäjien kanssa ovat keskiössä.

Mikäli talous elpyy ja työvoiman kysyntä kääntyy kasvuun, kasvaa tarve myös koulutus- ja valmennuspalveluihin liittyvien ostopalveluiden lisäämiselle. Lisäksi työ- ja koulutusperäisen maahanmuuton lisääntyminen edellyttää erilaisten kielipainotteisten koulutusten määrän kasvattamista.

Alku- ja työnvälityspalvelut

Työllisyysalueella panostetaan työttömyyden alkuvaiheeseen ja laadukkaaseen palvelutarvekartoitukseen. Uusien työnhakija-asiakkaiden palvelutarve arvioidaan kahden asiantuntijan yhteistyönä ja monialaista palvelua tarvitsevat asiakkaat ohjataan tarkempaan arviointiin. Alkupalveluissa tunnistetaan asiakkaan tarpeet ja ohjata asiakas oikealle palvelupolulle työttömyyden ensihetkestä lähtien. Alkupalveluiden tavoitteena on työnvälitys tai ohjautuminen koulutukseen tai muihin tarpeenmukaisiin palveluihin kolmen kuukauden sisällä työnhaun alkamisesta. Työnvälitys on työvoimapalveluiden päätehtävä. Yhteistyötä rekrytointiyritysten ja muiden palveluntarjoajien kanssa työnvälityksessä kehitetään.

Monialaiset palvelut

Uusien työnhakija-asiakkaiden palvelutarve arvioidaan kahden toimintayksikön asiantuntijan yhteistyönä asiakkaan asiakastietojärjestelmään kirjaamien tietojen perusteella. Monialaista palvelua tarvitsevat asiakkaat ohjataan tarkempaan arviointiin joko nuorten tai aikuisten tiimiin. Lisäksi nuorten tiimiin ohjataan alle 30-vuotiaat asiakkaat, joilla työttömyys uhkaa pitkittyä. Kaikki työllisyysalueen asiakkaat, joilla on kotoutumisaika meneillään, palveillaan koto-tiimissä.

Monialaisissa palveluissa korostuvat yksilöllinen ohjaus työllistymiseen ja muiden toimijoiden palveluihin, viranomaisten ja verkostojen yhteistyö palveluiden yhteensovittamisessa sekä tarkoituksenmukaisten arviointi- ja valmennuspalveluiden hankinta asiakkaille muiden työvoimapalveluiden lisäksi. Asiakasprosessin tavoitteena on työllistymisvalmiuksien parantaminen. Asiakkaat tarvitsevat tukea työ- ja toimintakykyyn sekä osaamisen kehittämiseen. Osa asiakkaista tarvitsee osaamisen kehittämiseen räätälöityjä ratkaisuja, kuten opinnollistaminen. Joissain tapauksissa asiakkaalle on inhimillisesti ja taloudellisesti edullisinta löytää hänen tarpeitaan vastaava palvelu ja muu sosiaaliturvan muoto kuin työttömyysturva. Tästä hyötyvät myös työllisyysalue ja sen kunnat.

Monialaista palvelua ohjaavat yleislakien, työvoimapalveluiden järjestämislain ja työttömyysturvalain lisäksi laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä (TYM-laki), laki kotoutumisen edistämisestä ja laki kuntouttavasta työtoiminnasta. TYM-lakiin liittyen työllisyysalue on laatinut kaksi yhteistyösopimusta: 1. Yhteistyösopimus työllistymistä edistävästä monialaisen tuen yhteistoimintamallista yhteistyössä Satam ja Kelan kanssa 2. Nuorten matalan kynnyksen palvelun yhteistyösopimus, jossa mukana myös kunnat ja kaksi oppilaitosta. Yhteistyösopimus kuntien työpajojen kanssa on valmistumassa yhteistyönä Satakunnan työpajojen ja Etelä-Satakunnan työllisyysalueen kanssa. Sopimuksen perusteella nuoria voidaan ohjata pajoille työnhakua ja työllistymistä tukevaan palveluun, työkokeiluun tai toiminnalliseen uravalmennukseen. Kaikkien em. sopimusten käytäntöön jalkauttaminen edellyttää toimijoiden välistä yhteiskehittämistä samoin kuin ei-TYM asiakkaiden muihin kuin työvoimapalveluihin ohjaus.

Monialaisiin palveluihin sijoitettu työkykykoordinaattori sekä nuorten ja kotoutumisen palveluiden vastaava asiantutija palvelevat koko työllisyysaluetta omien vastuualueidensa mukaisesti. Yhteistyössä elinkeino- ja työnvälityspalveluiden kanssa korostuvat monialaisten asiakkaiden ammatinvalinta- ja uraohjauspalveluiden, koulutustarpeisiin vastaaminen, työllistymisvaiheen tuki sekä maahanmuuttajien palveluiden ja kansainvälisen rekrytoinnin kehittäminen. Yhteiskehittämiseen tarvitaan mukaan laajasti eri toimijoita. Monialaisten asiakkaiden palkkatuen korvaava tukimuoto edellyttää yhteiskehittämistä ja vaikuttavuuslaskelmia.

Kevään 2025 yt-menettelyssä sovittiin yhdestä viran siirrosta alku- ja työvälityspalveluista nuorten tiimiin ja nuorten tiimin vahvistamisesta 0,5 htv:n siirrolla kotoutumisen tiimistä. Syksyllä kotoutumispalveluiden työhönvalmennusta voidaan todennäköisesti vahvistaa määräaikaaisesti ulkopuolisella erityisavustuksella.

Riskit

Työllisyysalueen ja kaupungin omien työllisyyspalveluiden merkittävimmät riskit liittyvät työmarkkinoiden ja asiakasmäärien kehitykseen. Talouden yleinen epävarmuus ja investointien viivästyminen voivat lisätä työttömyyttä, mikä vaikuttaa kaksisuuntaisesti kaupungin talouteen: verotulot vähenevät samalla kun työttömyysturvan kuntaosuus kasvaa. Työnhakija-asiakasmäärän kasvu lisää painetta työllisyysalueen henkilöstöresursseille ja voi heikentää palveluiden saatavuutta ja laatua. Pitkittynyt työttömyys kasvattaa monialaisten palveluiden ja kuntouttavan työtoiminnan tarvetta, mikä lisää kustannuksia ja kuormittaa organisaatiota.

Työmarkkinoiden kohtaanto-ongelma muodostaa oman riskinsä. Osaavan työvoiman saatavuus ei ole kaikilla aloilla turvattavissa kotimaisin voimin, ja väestön ikääntyessä rekrytoinnin kynnyks ulkomaalaistaustaisiin työntekijöihin voi edelleen muodostua esteeksi. Tämä vaikeuttaa yritysten kasvua ja uusien työpaikkojen syntymistä, mikä puolestaan ylläpitää työttömyyttä.

Lainsäädäntö- ja sopimusmuutokset lisäävät epävarmuutta ja kustannuspaineita. Viimeaikaiset muutokset työttömyysturvaan, TYM-lain toimeenpano ja mahdolliset toimeentulotukilain uudistukset ennakoivat kasvavia asiakasmääriä samalla kun kunnan suorat vaikutusmahdollisuudet työttömyysturvan kustannuksiin vähenevät. Kuntouttavan työtoiminnan siirto takaisin kunnille kasvattaa palvelutarpeita entisestään. Lisäksi toimintamallien uudistukset, kuten nopeaan palvelutarpeen tunnistamiseen perustuvat prosessit, edellyttävät henkilöstöltä uudenlaista osaamista ja aiheuttavat sopeutumishaasteita.

Yhteenvedona voidaan todeta, että työllisyyskokonaisuuden riskit liittyvät ennen kaikkea työttömyyden pitkittymiseen, resurssien riittävyyteen, osaavan työvoiman saatavuuteen sekä lainsäädännön muutosten vaikutuksiin, jotka yhdessä muodostavat merkittävän paineen palveluiden järjestämiselle ja kaupungin taloudelle.

Toiminnalliset tavoitteet

PAINOPISTE	Kasvava Pori		
TAVOITE	PORI MAHDOLLISTAA YRITYSTOIMINNAN KASVUN JA UUDISTUMISEN		
TEKO	Mahdollistamme yritysten kasvun: tonttutuotanto, vesi, energia, tietoverkot ja liikenneyhteydet, osaava työvoima		
TOIMENPIDE	Työllisyysalue tarjoaa työntäjä-asiakkaille laadukasta palvelua.		
MITTARI	Työntäjä-asiakkaiden asiakastyytyväisyys (Net Promote Score (NPS) tai vastaava)	Lähtötaso	Tavoitetaso
		KEHAn mittarin käyttöön saaminen	Positiivinen NPS

PAINOPISTE	Osaava Pori		
TAVOITE	OSAAVAN TYÖVOIMAN SAATAVUUS		
TEKO	Työelämälähtöinen koulutus yhteistyössä alueen koulutusorganisaatioiden ja elinkeinoelämän kanssa.		
TOIMENPIDE	Osaamistarpeen ennakointi yhteistyössä työllisyysalueen elinkeinotoimijoiden ja oppilaitosten kanssa		
MITTARI	Toteutettujen osaamistarvekartoitusten määrä / vuosi (osana kasvukartoitusta)	Lähtötaso	Tavoitetaso
		30	50

PAINOPISTE	Hyvinvoiva Pori		
TAVOITE	TOIMIVAT PALVELUT YHTEISTYÖSSÄ SATAKUNNAN HYVINVOINTIALUEEN KANSSA		
TEKO	Asiakaslähtöiset ja saumattomat palvelut hallintorajat ylittäen		
TOIMENPIDE	Monialaisen palvelun asiakkaiden yksilöllisten työllistymispolkujen vahvistaminen yhteistyössä hyvinvointialueen ja Kelan kanssa.		
MITTARI	Osuus monialaisen palvelun asiakkaista*, jotka siirtyvät koulutukseen tai työhön (%).	Lähtötaso	Tavoitetaso
		23 %	30 %

*) Monialainen palvelun asiakas tarkoittaa työnhakijaa, joka on työllistymistä edistävän monialaisen tuen yhteistoimintamallin ja nuorten monialaisen tuen mukaisen yhteispalvelun asiakas. (Laki työllistymisen monialaisesta edistämisestä 381/2023). Yhteispalvelussa mukana ovat mm. Kela ja hyvinvointialue.

Näiden lisäksi Satakunnan työllisyysalueella on omat painopisteensä (suluissa Porin strategia 2030:n vastaavat painopisteet):

1. Osaavan työvoiman saatavuus (*Osaava Pori*)

- Yritysten kasvua, uusia investointeja ja alueen elinvoimaa edistetään ja mahdollistetaan osaavan työvoiman saatavuudella.

2. Yrittäjyyden ja yritysten kasvun edistäminen (*Kasvava Pori*)

- Yrittäjyyttä työllistymisen vaihtoehtona edistetään laajasti.
- Yritysten kasvu ja uudet sijoittuvat yritykset luovat uusia työpaikkoja.

3. Työllistyminen on henkilöasiakkaiden ensisijainen tavoite (*Hyvinvoiva Pori*)

- Työnsaanti ja työkykyisyys on tavoiteltava muutos kaikille työnhakijoille taustasta ja olosuhteista riippumatta.

4. Kuntien ja kumppanuusverkoston omat ja työllisyysalueen palvelut tukevat toisiaan (*Kasvava Pori*)

- Kuntien oma elinvoimatoiminta luo maaperää yritysten kasvulle lisäten kuntatalouden vaikuttavuutta. Kumppanuusverkosto palveluineen tukee tavoitetta.

5. Vaikuttavat ratkaisut asiakkaille kustannustehokkaasti (*Kasvava Pori + tasapainoinen talous*)

- Työllisyyspalvelut ovat kustannustehokkaita ja asiakaslähtöisiä.

Työllisyysalueen tavoitteet on yhteensovitettu valtakunnallisiin tavoitteisiin, taulukko alla. Valtakunnalliset mittarit ja arvot tuottaa KEHA-keskus yhdessä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa.

Valtakunnallinen tavoite	Avaintulokset	Mittarit (KEHA)	Työllisyysalueen oma painopiste
1. Taataan yhdenvertaiset ja tasa-arvoiset palvelut kaikille asiakkaille molemmilla kansalliskielillä	Kaikilla asiakkailla on yhdenvertaiset mahdollisuudet asioida palveluissa ja saada palveluja Tosiasiallinen yhdenvertaisuus toteutuu palveluiden tarjoamisessa ja kohdentamisessa Palvelutilanteissa ei esiinny syrjintää Asiakkaiden kielelliset oikeudet toteutuvat palveluissa Palvelupisteet ovat esteettömiä ja verkkopalvelut saavutettavia	Yhdenvertaisuuskartoitus, kokonaispistemäärä	5. Vaikuttavat ratkaisut kustannustehokkaasti
2. Nostetaan matalan työllisyysasteen asiakasryhmien työllisyyttä	Nuorten, ulkomaalaisten, täsmätyö-kykyisten sekä +55-vuotiaiden työllisyys kohenee	Nuorten, ulkomaalaisten, +55-vuotiaiden työllisyysaste ja työttömyysaste Täsmätyökykyiset: Kuinka moni pitkäaikaissairas on työllistynyt	3. Työllistyminen on ensisijainen tavoite
3. Tuetaan työnhakijan nopeaa työllistymistä vaikuttavilla ja etuusmenoja vähentävillä palveluilla	Työttömyysjaksot ovat lyhentyneet ja työssä pysymisen kesto ovat pidentyneet Etuusmenot ovat vähentyneet	Työttömänä työnhakunsa aloittaneiden virta avoimille työmarkkinoille 3 kk kohdalla Työllistymisen pysyvyys: Kuinka moni työllistynyt työnhakija palaa työttömäksi työnhakijaksi 3 kk/6kk työllistymisen jälkeen	3. Työllistyminen on ensisijainen tavoite 5. Vaikuttavat ratkaisut kustannus-tehokkaasti

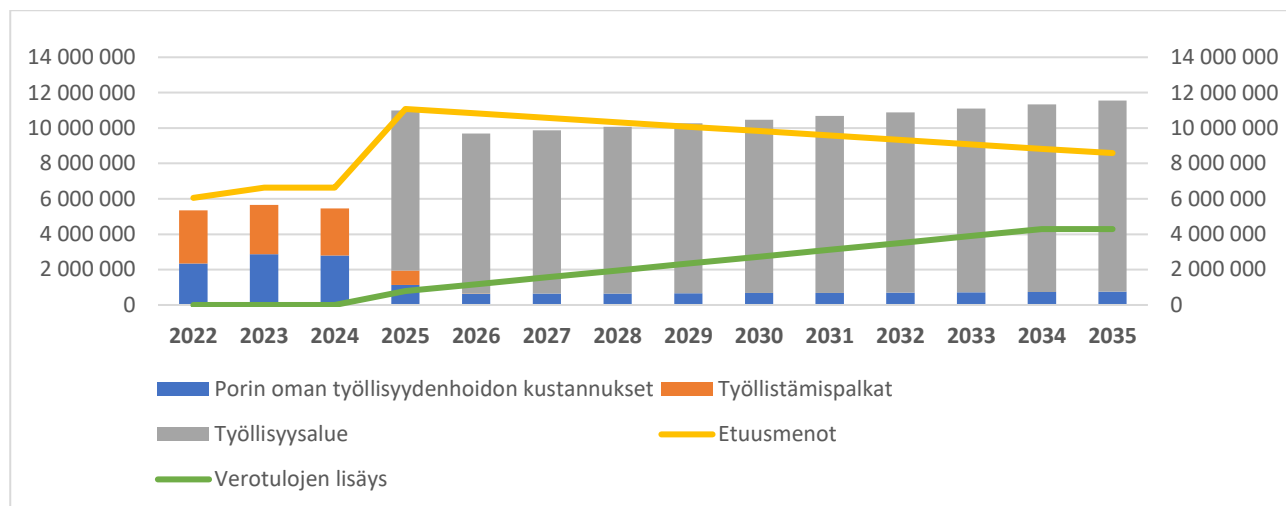
		Maksettujen työttömyysetuuspäivien määrä per työnhakija (etuuspäivien määrä pysyvän työllistymisen hetkellä) (v/ka)	
4. Tuetaan ammatillista, alueellista ja kansainvälistä liikkuvuutta työvoimapula-aloille	Ammatillinen liikkuvuus on osaamisen kehittämisspalveluiden avulla kasvanut ja työvoimaa on paremmin saatavilla työvoimapula-aloilla Työllisyysalueet tekevät keskinäistä yhteistyötä ammatillisen ja alueellisen liikkuvuuden osalta Eri toimijoiden asiantuntijuutta hyödynnetään Sekä positiiviset että negatiiviset rakenne-muutokset on saatu hoidettua hallitusti	Työvoimapula-aloille (kohtaantoraportti) työllistyneet työnhakijat Work in Finland-toiminnolle tehtävien liidien määrät ja työvoimapula-aloille myönnetyt oleskeluluvat (lähteenä A-TMT) Työtarjousten ja ehdolle asettelujen määrä toisten työllisyysalueiden alueella sijaitseviin toimipaikkoihin. Työtarjousten ja ehdolle asettelujen määrä toisten työllisyysalueiden työnhakija-asiakkaille" (% kaikista työtarjouksista)	1. Osaavan työvoiman saatavuus
5. Vahvistetaan alueen elinvoimaa yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa	Kasvualojen palvelutarpeeseen on pystytty vastaamaan ja edistämään yritysten kasvua ja kilpailukykyä. Kansainvälistä osaamista on hyödynnetty työntajien ja TKI-toiminnan osaavan työvoiman tarpeisiin vastaamisessa Olemassa olevia yrityksiä tuetaan osana elinvoiman ylläpitoa ja kehittämistä	Barometri, joka tarkastelee alueen eri toimijoiden välistä yhteistyötä elinvoiman kasvattamisen näkökulmasta. Yksi barometri (yhteistyötä tarkastellaan relevanteista näkökulmista) Erityisasiantuntijoille myönnetyt oleskeluluvat	2. Yrittäjyyden ja yritysten kasvu 4. Kumppanuus-verkoston ja kuntien yhteispalvelut
(Työllisyysalueen oma)		Asiakastytyväisyyskysely (Henkilöasiakkaat KEHAN toteuttama, työnantaja-asiakkaat alueen oma) Henkilöstökysely	Strateginen visio-tavoite

Taloudelliset tavoitteet

Työllisyydenhoidon taloudellinen tavoite vuodelle 2026:

1. Työttömyysetuusmenot pysyvät talousarvion mukaisessa määrärahassa
2. Satakunnan työllisyysalue pysyy talousarvion mukaisessa toimintakatteessa (-9 M€)

Seuraavassa kaaviossa huomioidaan prosessin talouskehitys 10 vuoden ajalta. Kehityksessä huomioidaan lainsäädännön ja toimintaympäristön muutokset parhaan käytettävissä olevan tiedon pohjalta. Vuosittainen kustannuskehitys työllisyydenhoidon kustannuksiin on laskettu 2 %:n kasvun mukaan.



Kaaviossa on kuvattu miten 50 pitkäaikaistyöttömän väheneminen vuositason vaikkautisi työttömyysetuusmenoihin. Kaaviossa on myös kuvattu potentiaalinen verotulojen lisäys työllisyystilanteen parantuessa 150 työntekijällä vuodessa.

Työmarkkinatuen rahoitusmalli muuttui vuoden 2025 alusta, samalla kun työvoimapalvelut siirtyivät kuntien järjestämisvastuulle. Nykyisessä rahoitusmallissa kuntien osuus maksuvastuusta on kasvanut aiemmasta ja laajentunut työmarkkinatuen lisäksi peruspäivärahaan ja ansiosidonnaisen päivärahan perusosaan. Maksuosuus alkaa kertymään sadan työttömyyspäivän jälkeen portaittain kymmenellä prosenttiyksiköllä sadan päivän välein, kunnes saavuttaa katon 50 %.